

TẬP ĐỌC

KHÚC HÁT RU NHỮNG EM BÉ LỚN TRÊN LÒNG MẸ

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Đọc trôi chảy, lưu loát bài thơ. Biết ngắt nghỉ hơi đúng nhịp thơ. Biết đọc diễn cảm bài thơ với giọng âu yếm, dịu dàng, đầy tình yêu thương.

2. Hiểu ý nghĩa bài thơ : Ca ngợi tình yêu nước, yêu con sâu sắc của người phụ nữ Tà-ôi trong cuộc kháng chiến chống Mĩ cứu nước.

3. HTL 1 khổ thơ.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

Tranh minh hoạ bài thơ.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

GV kiểm tra 2 HS đọc bài *Hoa học trò*, trả lời các câu hỏi về nội dung bài đọc.

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

Bài thơ *Khúc hát ru những em bé lớn trên lưng mẹ* sáng tác trong những năm kháng chiến chống Mĩ gian khổ. Người mẹ trong bài thơ là một người phụ nữ dân tộc Tà-ôi. Thông qua lời ru của người mẹ, nhà thơ Nguyễn Khoa Điềm muốn nói lên vẻ đẹp của tâm hồn người mẹ yêu con, yêu cách mạng.

2. Hướng dẫn luyện đọc và tìm hiểu bài

a) Luyện đọc

– HS tiếp nối nhau đọc bài thơ. GV kết hợp giúp HS hiểu nghĩa các từ ngữ khó được chú giải sau bài (*lưng đuta nôi*, *tim hát thành lời*). Giải thích thêm : *Tai* là tên em bé dân tộc Tà-ôi (Tà-ôi là một dân tộc thiểu số ở vùng núi phía Tây Thừa Thiên - Huế) ; *tĩa* (trĩa) : gieo hạt vào từng hốc và lấp đất lên ; *Ka-lúi* : tên một ngọn núi phía tây Thừa Thiên - Huế. Nhắc nhở các em nghỉ hơi đúng giữa các dòng thơ :

Mẹ già gạo / mẹ nuôi bộ đội

Nhịp chày nghiêng, / giấc ngủ em nghiêng

Mồ hôi mẹ rơi / má em nóng hổi

Vai mẹ gầy / nhấp nhô làm gối

Lưng đuta nôi / và tim hát thành lời...

– HS luyện đọc theo cặp. Một đến hai em đọc cả bài.

– GV đọc diễn cảm toàn bài – giọng âu yếm, dịu dàng, đầy tình yêu thương. Nhấn giọng những từ ngữ gợi tả : *đùng ròi*, *nghiêng*, *nóng hổi*, *nhấp nhô*, *trắng ngần*, *lún sần*, *mặt trời*,...

b) *Tìm hiểu bài*

Gợi ý trả lời các câu hỏi :

– *Em hiểu thế nào là "những em bé lớn lên trên lưng mẹ" ?* (HS phát biểu. GV chốt lại : Phụ nữ miền núi đi đâu, làm gì cũng thường địu con theo. Những em bé cả lúc ngủ cũng nằm trên lưng mẹ. Có thể nói : Các em lớn lên trên lưng mẹ.)

– *Người mẹ làm những công việc gì ? Những công việc đó có ý nghĩa như thế nào ?* (Người mẹ nuôi con khôn lớn, người mẹ giã gạo nuôi bộ đội, tía bắp trên nương. Những công việc này góp phần vào công cuộc chống Mĩ cứu nước của toàn dân tộc.)

– *Tìm những hình ảnh đẹp nói lên tình yêu thương và niềm hi vọng của người mẹ đối với con.* (Tình yêu của mẹ với con : *Lưng đưa nôi, tim hát thành lời – Mẹ thương a-kay – Mặt trời của mẹ em nằm trên lưng ;* Hi vọng của mẹ với con : *Mai sau con lớn vùng chày lún sán.*)

– *Theo em, cái đẹp thể hiện trong bài thơ này là gì ?* (là tình yêu của mẹ đối với con, đối với cách mạng).

c) *Hướng dẫn đọc diễn cảm và HTL*

– Hai HS tiếp nối nhau đọc 2 khổ thơ. GV hướng dẫn các em tìm đúng giọng đọc bài thơ và thể hiện diễn cảm. GV hướng dẫn HS cả lớp luyện đọc và thi đọc diễn cảm 1 khổ thơ. Có thể chọn khổ thơ 1 :

*Em cu Tai ngủ trên lưng mẹ ơi
Em ngủ cho ngoan / **đừng rời** lưng mẹ
Mẹ giã gạo / mẹ nuôi bộ đội
Nhịp chày **nghiêng**, / giấc ngủ em **nghiêng**
Mồ hôi mẹ rơi / má em **nóng hổi**
Vai mẹ gầy / **nhấp nhô** làm gối
Lưng đưa nôi / và tim hát thành lời :
Ngủ ngoan a-kay ơi, ngủ ngoan a-kay hỡi
Mẹ thương a-kay, / mẹ thương bộ đội
Con mơ cho mẹ / hạt gạo trắng ngần
Mai sau con lớn / vùng chày **lún sán**...*

– HS chọn nhắm HTL 1 khổ thơ mình thích. Thi đọc thuộc lòng trước lớp.

3. Củng cố, dặn dò

GV nhận xét tiết học. Yêu cầu HS về nhà tiếp tục HTL một khổ thơ hoặc cả bài thơ.